

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інструментальний ансамбль

Освітня програма Музичне мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузьзнань 02 Культура і мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від 19 лютого 2021 року**

м. Івано-Франківськ – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інструментальний ансамбль
Викладач (-і)	Дутчак В.Г., Дуда Л.І.; Гребенюк Ю.В., Жовнір С.С.; Князєв В.Ф., Парумба Б.В., Пасічняк Л.М., Булда М.В., Черепанин М.В. Гулянич Ю.М.
Контактний телефон викладача	0661933266 – Дутчак В.Г.; 0506894850 – Дуда Л.І.; 0667845548 – Гребенюк Ю.В.; 0506459549 – Жовнір С.С.; 0509804342 – Князєв В.Ф.; 0974753045 – Парумба Б.В.; 0997452990 – Пасічняк Л.М.; 0950212654 – Булда М.В.; 0956404015 – Черепанин М.В.; 0950609484 – Гулянич Ю.М.
Е-mail викладача	violetta.dutchak@ukr.net – Дутчак В.Г.; larysa.duda@pnu.edu.ua – Дуда Л.І.; szhovnir@gmail.com – Жовнір С.С.; kniazevvlad75@gmail.com – Князєв В.Ф.; bparumba@gmail.com – Парумба Б.В.; lpasichnyak@ukr.net – Пасічняк Л.М.; duetconcertino@ukr.net – Черепанин М.В.; gulyanych.yura@ukr.net – Гулянич Ю.М.
Формат дисципліни	
Обсяг дисципліни	300 год., 10 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	-
Консультації	Кожна п'ятниця з 14.00 до 16.00 год.

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Інструментальний ансамбль» належить до циклу професійно орієнтованих дисциплін. Вивчаючи даний курс, студенти, крім удосконалення гри на своєму основному інструменті, на практиці опановують перші кроки колективного виконавства: чуття ансамблевої гри, темпової і ритмічної узгодженості, чистоти інтонування, навик слухового контролю і самоконтролю, а також в реальних умовах освоюють методи керівництва ансамблем, перевіряють власноруч інструментовані твори. Завдяки даній навчальній дисципліні студенти мають можливість безпосередньо пізнати умови функціонування і творчу діяльність народних інструментальних ансамблів.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу є підготовка кваліфікованих музикантів-виконавців із високим рівнем майстерності, глибокими фаховими знаннями для самостійної діяльності в якості артистів ансамблевих та оркестрових колективів мистецьких закладів, концертмейстерів. Виховання творчо спрямованого фахівця, майбутнього керівника ансамблю народної музики.

Завдання курсу полягає в оволодінні студентами виконавськими технологіями колективного музикування – інтонаційним, метро-ритмічним, динамічним, артикуляційно-штриховим видами ансамблю; ознайомлення на практиці з українськими народними інструментами, а саме технічними можливостями, строем, тембральними характеристиками, особливостями звуковидобування; вдосконалення концертно-виконавської майстерності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- основні етапи встановлення та розвитку ансамблевого виконавства;
- репертуар для різних видів ансамблів;
- історію виконавства ансамблю найбільш відомі колективи малих та змішаних ансамблів України та зарубіжжя.

Вміти:

- вільно орієнтуватися в різних виконавських ансамблевих стилях;

- виховувати художній музичний смак і художній кругозір, розуміння стилістичних особливостей, творів українських та зарубіжних композиторів, а також народних обробок пісень, танців;
- здійснювати музично-теоретичний виконавських та жанрово-стильовий аналіз ансамлевих творів.

4. Результатив навчання (компетентності)

Вивчення дисципліни «Інструментальний ансамбль» сприяє формуванню у студента таких фахових компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК 13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

ФК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 3. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 7. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати менеджерську та аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.

ФК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської та педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

ПР 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.

ПР 2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.

ПР 3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПР 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПР 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПР 8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення

виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПР 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю).

ПР 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПР 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській та аранжувальній практичній діяльності.

ПР 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПР 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

ПР 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті.

ПР 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПР 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин - 300
практичні заняття	60
самостійна робота	240

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
V - VIII	Музичне мистецтво	III – IV роки навчання	вибірковий

Тематика курсу

Річний план-мінімум (для інструментів акордеон, бандура, баян, гітара, цимбали)

III курс (1 семестр)

Дві різнохарактерні п'єси (*кантиленного; віртуозного характеру*), або
твір великої форми (*концерт, соната, сюїта, варіації*)

III курс (2 семестр)

Дві різнохарактерні п'єси (*кантиленного; віртуозного характеру*), або
твір великої форми (*концерт, соната, сюїта, варіації*)

IV курс (1 семестр)

Дві різнохарактерні п'єси (*кантиленного; віртуозного характеру*), або
твір великої форми (*концерт, соната, сюїта, варіації*)

IV курс (2 семестр)

Дві різнохарактерні п'єси (*кантиленного; віртуозного характеру*), або
твір великої форми (*концерт, соната, сюїта, варіації*)

6. Система оцінювання курсу

Навчальний семестр	Контрольний захід (семінар, контрольна робота, технічний залік, академконцерт, огляд тощо)	Теми, що вносяться на контрольний захід	Максимальний бал за контрольний захід
V	Семестровий екзамен	Твір великої форми, або дві п'єси.	100
VI	Залік	Твір великої форми, або дві п'єси.	100
VII	Залік	Твір великої форми,	100

		або дві п'єси.	
VII	Іспит	Твір великої форми, або дві п'єси.	100

Шкала оцінювання успішності

університетська	національна		шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69		задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно	FX
1-25			F

7. Програмні результати навчання

В процесі навчання у класі «Інструментального ансамблю» проходить перевірка, закріплення і вдосконалення практичних та виконавських навичок, набутих із спеціальності, інструментування. Спілкування між партнерами, обміну думками, колективна праця мобілізує творчу думку, збагачує фантазію музикантів, створює додаткові передумови для набуття виконавського досвіду. Специфіка ансамблевого народно-інструментального виконавства вимагає не лише хороших музично-теоретичних знань, досконалого володіння інструментом і виконання авторської музики, а й засвоєння народної манери гри, стилю виконання народних музик, великого числа специфічних прийомів і штрихів, добре розвиненого гармонійного і мелодичного слуху, музичної пам'яті, швидкісного мислення, творчої фантазії.

8. Рекомендована література

1. Агафшин, П. Школа игры на шестиструнной гитаре. Москва : Музыка, 1994.
2. Баран Т. Концертні твори для ансамблю цимбалістів з сопілкою в аранжуванні Тараса Барана. Навчально-методичний посібник. Зб.-І. Львів.: ТзОВ «Видавнича фірма «Афіша». 2017. 104 с.
3. Баран Т. Концертні твори для ансамблю цимбалістів з сопілкою в аранжуванні Тараса Барана. Навчально-методичний посібник. Зб. – II. Львів. : ТзОВ «Видавнича фірма «Афіша»». 2017. 72 с.
4. Барсова И. Книга об оркестре [2-е изд]. М. : Музыка, 1978. 208 с.
5. Барток Б. Народная музыка Венгрии и соседних народов. М.: Музыка, 1966. 79 с.
6. Баштан С. Школа гри на бандурі. К. :Музична Україна, 1989. 134 с.
7. Бойко А. Твори для оркестру народних інструментів. Київ. 2017. 60 с.
8. Бурдин И. Пьесе де концерт пентруцамбал. Кишинев: Катя Молдовеняскэ, 197. 48 с.
9. Ваврик О. Кобзарські школи в Україні. Тернопіль : Збруч, 2006. 223 с.
10. Вирчи, П. Сальтареллы, канцоны и фантазии. – Будапешт, 1970.
11. Воеводин В. Пособие для руководителя студенческого оркестра народных инструментов. К. : Гос. метод. центр учеб. заведений К-ри и ис-в, 2003. 143 с.
12. Голючек М. Музичні твори Василя Попадюка. Київ: 2015. 68 с.
13. Голючек М., Мотузок Д. Грає ансамбль «Будьмо». Репертуарний збірник Ч. – 1. Київ: 2021. 64 с.
14. Голючек М., Мотузок Д. Грає ансамбль «Будьмо». Репертуарний збірник Ч. – 2. Київ: 2021. 70 с.
15. Гулянич Ю. Коментар. // Богдан Котюк. Two «Domeniko-sonate in D & in C» for 2 cimbalom. Львів: Афіша, 2007. С. 16-41.
16. Гуцал В. Грає оркестр українських народних музичних інструментів. К. : Мистецтво, 1978. 168 с.
17. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва. К.: НМАУ, 1998. 229 с.
18. Джулиани, М. Концерт № 3. Транскрипція для гитары с квартетом / сост. А. Иванова-Крамского. Москва : Музыка, 1969.
19. Джулиани, М. Тема с вариациями и полонез для гитары и фортепиано / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
20. Диабелли, А. Двесонатины для гитары и фортепиано / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
21. Диабелли, А. Три сонаты для гитары. Прелюдии / сост. Н. Ивановой-Крамской. Москва, 2002.
22. Дремлюга М. Дві сонати для бандури. Київ : Музична Україна. 1979. 44 с.
23. Дремлюга М. Концерт для бандури з оркестром. Київ : Музична Україна. Рукопис.
24. Дремлюга М. Концертні п'єси для бандури. Київ : Музична Україна. 1974. 48 с.
25. Дутчак В. Аранжування для бандури. [Навчально-методичний посібник для студентів]. Івано-Франківськ, 2001. 90 с.
26. Ємець В. Кобза та кобзарі. Берлін, 1923. 111 с.
27. Задор Д. Концерт для цимбалів та симфонічного оркестру: Клавір. К.: Муз. Україна, 1987. 36 с.
28. Иванов-Крамской, А. Концерт для гитары с оркестром № 1. Москва, 1970.
29. Иванов П. Оркестр українських народних інструментів. К.: Муз.Україна, 1981. 112 с.
30. Кабачок В. Школа гри на бандурі. К. : Музична Україна, 1958. 246 с.
31. Камінський О. Музична палітра Олега Камінського (Вибрані твори для оркестру народної музики). Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2015. 88 с.
32. Кодаї З., ХаріЯнош. Симфонічна сюїта: Партитура. К.: Муз.Україна, 1985. 144 с.
33. Концертні твори для цимбалів: Навч. посібник // Костенко О. (автор перекладень та методичних коментарів). Харків: ОНМЦПК, 2007. 121 с.
34. Котюк Б. Тріо-соната для цимбалів, альт та контрабаса. 1980. 33 с. (рукопис).
35. Кречун В., Сырбу В. Методэ де цамбал. Кишинэу: Литература артистикэ, 1982. 164 п.
36. Максимов Е. Ансамбли и оркестры баянистов. М: Музыка, 1966.
37. Мандзюк Л. Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.. мистецтвозн. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Х., 2007. 18 с.
38. Мандзюк Л. Самостійна робота бандуриста над гамами // Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв. Київ-Харків : Глас, 2004. 23 с.

39. Мельничук С. Концертні твори для цимбалів: Науково-методичний посібник. Рівне: РДГУ, 2007. 160 с.
40. Минович И. Оркестр цимбалистов. Минск: Беларусь, 1968. 35 с.
41. Опришко М. Школа гри на бандурі. К.: Музична Україна, 1967. 150 с.
42. Орел С. Вибрані твори. Том I. Надвірна: 2013. 176 с.
43. Польовий Ю. Композиції для оркестру трістої музики: «ОліС-плюс» 2008. 136 с.
44. Польовий Ю. П'єси для народного оркестру. Львів: «ОліС-плюс» 2002. 120 с.
45. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів. К: Муз. Україна, 1980.
46. Санз, Г. Пятсюит. Москва, 1979.
47. Стахнів Р. Педагогічний репертуар для народних інструментів: навчально-репертуарний збірник / Редактори-упорядники А.Душний, В.Шафета. Вип.2. Дрогобич: Просвіт, 2013. 40 с.
48. Терпелюк П. Моя Гуцулія Ч V [упор. та вступ. ст.: Н.Никорак, Л.Никорак]. Івано-Франківськ, 2015, 120 с.
49. Українець. В. Школа джазової гри на гітарі. Київ, 1998.
50. Філоненко Л., Німилович О. Фольклористична діяльність Михайла Тимофіїва. Івано-Франківськ: «Місто НВ», 2012. 196 с.
51. Черепанин М., Булда М. Аранжування та обробки концертних творів для двох акордеонів / Навч. Посібник. Івано-Франківськ: 2002. 130 с.
52. Штокалко З. Кобзарський підручник [Підготовка до друку Андрія Горняткевича]. Едмонтон–Київ : Вид-во Канадського інституту українських студій, 1992. 347 с.
53. Яницький Т. Авторський тип перекладу на прикладі варіацій на тему української народної пісні „Йшли корови із діброви” С. Баштана // Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини: Збірник матеріалів науково-практичної конференції / Редактори-упорядники А.Душний, С.Карась, Б.Пиц. Дрогобич: Коло, 2005. С. 216-223.
54. Allaga G. Cimbalomiskola II. Budapest: 1889. 86 ol.
55. Herencsar V. Cimbalmososök nyomaban. 1. kötet. AllagaGeza. Budapest, 2001. 126 ol.
56. Herencsar V. Magyar Cimbalomzene I. Budapest, 1995. 30 ol.
57. Luta Valeriu. Ansambluri. Chisinau: GrafemaLibris, 2015. 132 p.
58. TarjaniToth I., Falka J. Cimbalom iskola II. Budapest: EditioMusika, 1967. 144 ol.

Викладач _____/Гулянич Ю.М. /